

SEVİNC ACALOVA*

XIX ƏSRDƏN BAŞLAYARAQ TƏHSİL İNFRASTRUKTURUNUN
TƏKAMÜLÜNÜN TƏHLİLİ

Müasir məktəbin memarlıq-planlaşdırma təşkili təhsil mühtinə təsir edən müxtəlif sosial amillər nəzərə alınmaqla Azərbaycanın Bakı şəhərində aktualdır. Bu mövzunun əhəmiyyətli olmasının bir neçə səbəbi var. Bakıda əhəmiyyətli əhali artımı və urbanizasiya baş verir. Əhalinin sayı artdıqca, artan şagirdlərin yerləşdirilməsi üçün yaxşı dizayn edilmiş təhsil obyektlərinə ehtiyac yaranır. Şagirdlərin demografik göstəricilərini, o cümlədən yaş qruplarını və mədəni müxtəlifliyi başa düşmək müxtəlif şagird qrupunun ehtiyaclarına cavab verən məktəb obyektlərinin planlaşdırılmasında çox vacibdir. Müasir məktəblər rəqəmsal öyrənmə mühtlərini dəstəkləmək üçün texnologiyanı öz memarlıq planlaşdırmalarına inteqrasiya etməlidirlər. Bura ağıllı sinif otaqları, yüksəksürətli internetə çıxış və digər texnoloji infrastrukturlar daxildir. Müxtəlif tədris metodlarının və öyrənmə üsullarının əhəmiyyətini dərk edərək, müasir məktəblər müxtəlif təhsil yanaşmalarına və fəaliyyətlərinə uyğunlaşa bilən çevik öyrənmə məkanları ilə dizayn edilməlidir. İnküziv dizayn müxtəlif qabiliyyətlərə malik şagirdlərin ehtiyaclarını nəzərə alır. Memarlıq planlaması bütün şagirdlərin, o cümlədən əlilliyi olan şagirdlərin təhsil təcrübəsində tam iştirak edə bilməsini təmin etmək üçün əlçatanlıq xüsusiyyətlərini nəzərə almalıdır. Müasir məktəblər təkcə təhsil müəssisələri deyil, həm də icma mərkəzləridir.

Açar sözlər. Memarlıq, təhsil, məktəb, infrastruktur

Giriş

Bakı məktəblərində tarixi kontekst və memarlıq üsullarının təkamülü şəhərin zəngin mədəni irsini və dinamik ictimai-siyasi mənzərəsini əks etdirən füsunkar pövest təqdim edir. Bakı əsrlər boyu əhəmiyyətli dəyişikliklərə məruz qalmış, hər biri təhsil müəssisələrinin memarlıq quruluşunda öz izini qoymuşdur. Bakı məktəblərində ən erkən memarlıq təsirləri fars və islam memarlıq motivləri ilə səciyyələnən orta əsrlər dövrünə təsadüf edir. Bu dövrdə mədrəsələr bölgənin mədəni kimliyini nümayiş etdirən naxışlı günbəzləri, mürəkkəb çini işləri və hündəsi naxışları özündə əks etdirən təhsildə mühüm rol oynamışdır. 19-cu əsrdə Bakı Rusiya hakimiyyəti altında sürətli urbanizasiya və modernləşməni yaşadı və bu, Avropa memarlıq üsullarının tətbiqinə səbəb oldu. Bu dövrdə tikilmiş məktəblərin möhtəşəm fasadlarında və simmetrik planlarında öz əksini tapmış neo-klassik və neo-qotik təsirlər qabarıqlaşdı. Bu memarlıq üsulları şəhərin tərəqqi və qərbləşmə istəklərini simvolizə edirdi. Sovet dövrü memarlıq ideologiyasında köklü dəyişikliyə səbəb oldu, çünki Bakı məktəbləri Sosialist Realizmi və Konstruktivizmi qəbul etdi. Kütləvi istehsal və bərabərlik prinsipləri vurğulanmaqla funksionallıq və sadəlik vurğulanıb. Prefabrik beton panellər sovet rejiminin təhsil infrastrukturunda səmərəlilik və vahidliyə verdiyi diqqəti əks etdirən hər yerdə geniş yayılmışdır.

Əsas təhlil

1991-ci ildə Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra Bakı müasirləşmə dalğası ilə yanaşı, ənənəvi memarlıq üsullarına marağın yenidən artmasının şahidi oldu. Məktəblər Azərbaycan memarlığının elementlərini, məsələn, Bakının İçərişəhərinin tarixi binalarından ilhamlanan əhəngdaşı, ornamental oymalar və tağların simvolik istifadəsi kimi elementləri özündə birləşdirməyə başladı. Son illərdə Bakı məktəbləri ənənəvi elementləri müasir dizayn tendensiyaları ilə birləşdirərək memarlıq eksperimentləri üçün kətana çevrilib. Memarlar ekoloji cəhətdən şüurlu öyrənmə mühtləri yaratmaq üçün ekoloji cəhətdən təmiz materiallar və enerjiyə qənaət edən texnologiyalardan istifadə edərək davamlılığa daha çox diqqət yetirirlər

Bakı məktəblərinin memarlıq xüsusiyyətləri ənənəvi Azərbaycan elementlərini müxtəlif tarixi dövrlərin təsirləri və müasir dizayn prinsipləri ilə birləşdirərək şəhərin müxtəlif tikili mühtinə valehedici fikir verir. Bakı məktəbləri şəhərin zəngin mədəni irsini və müasir şəhər mərkəzi kimi davam edən təkamülünü əks etdirən geniş memarlıq üsulları və xüsusiyyətlərini nümayiş etdirir. Bakı məktəblərinin diqqətəlayiq memarlıq xüsusiyyətlərindən biri də ənənəvi Azərbaycan motivləri və materiallarının birləşdirilməsidir. Bir çox məktəblərdə bölgənin çoxəsrlik memarlıq ənənələrindən ilhamlanaraq mürəkkəb çini işləri, rəngarəng mozaika və hündəsi naxışlarla bəzədilmiş naxışlı fasadlar var.

Bakı məktəbləri ənənəvi elementlərlə yanaşı, tez-tez sovet dövründən qalma memarlıq təsirlərini

də nümayiş etdirir. 20-ci əsrin ortalarında tikilmiş bu məktəblər adətən sadə, həndəsi formalar və funksional planlarla xarakterizə olunan utilitar dizaynlara malikdir. Geniş pəncərələr geniş təbii işıqın daxili məkanlara nüfuz etməsinə imkan verir, geniş dəhlizlər və sinif otaqları isə şagirdlərin və müəllimlərin ehtiyaclarını ödəyir.

Bakı məktəblərində pandusların quraşdırılması inklüziv təhsilin inkişafı istiqamətində mühüm addımdır. Panduslar kimi əlçatanlıq xüsusiyyətlərini özündə birləşdirərək, Bakıdakı təhsil müəssisələri müxtəlifliyi qəbul edir və fiziki qabiliyyətlərindən asılı olmayaraq bütün tələbələrin təhsil mühtlərində inkişaf etmək üçün bərabər imkanlara malik olmasını təmin edir. Bu panduslar fiziki maneələri qıraraq, hərəkətilik problemi olan tələbələrə məktəb binalarında müstəqil hərəkət etməyə imkan verir. Bu yeni tapılmış azadlıq təkcə muxtariyyət hissini inkişaf etdirmir, həm də əvvəllər əlilliyi ilə özünü təcrid olunmuş və ya məhdud hiss etmiş tələbələr arasında özünə inamı gücləndirir. Pandusların quraşdırılması məktəb icması daxilində inklüzivlik və qəbul haqqında güclü bir mesaj göndərir. Bu, müxtəlif ehtiyacları ödəmək və hər bir tələbənin özünü dəyərli və hörmətli hiss etdiyi bir mühit yaratmaq öhdəliyini nümayiş etdirir. Bu inklüziv zehniyyət fiziki infraqurtdan kənara çıxır və məktəbin mənəviyyatına nüfuz edir, eyni zamanda tələbələr və işçilər arasında empatiya, anlaşma və həmrəyliyi təşviq edir.

Bakı tarixi cazibədarlığın və müasir arzuların qarışığını nümayiş etdirir. Bununla belə, onun təhsil infraqurdu, xüsusən də məktəblərdə əhəmiyyətli memarlıq problemləri ilə üzləşir. Bir çox məktəb binalarının köhnəlmiş dizaynı aktual problemlərdən biridir. Bu tikililərin xeyli hissəsi sovet dövründə tikilib və müasir təhsil tələblərinə cavab vermir. Onların tərtibatlarında tez-tez çəviklik və uyğunlaşma yoxdur, müasir tədris metodologiyalarının və birgə öyrənmə mühtlərinin tətbiqinə mane olur. Bakı məktəblərində şagirdlərin sıxlığı arxitektura problemlərini daha da gücləndirən əsas narahatlıq doğurur. Bir çox məktəblər məhdud yerlə mübarizə aparır və bu, dar sinif otaqlarına və qeyri-kafi şəraitə gətirib çıxarır. Bu həddən artıq sıxlıq təkcə tələbələrin öyrənmə təcrübələrini pozmur, həm də təhlükəsizlik riskləri yaradır. Qeyri-adekvat ventilyasiya və işıqlandırma bu problemləri daha da çətinləşdirir, şagirdlərin konsentrasiyasına və ümumi rifahına mane olan narahat öyrənmə mühtini yaradır.

Əlçatanlıq Bakının məktəb arxitekturasının çatışmayan digər mühüm aspektidir. Inklüzivliyin yaxşılaşdırılması səylərinə baxmayaraq, bir çox məktəb binaları əlilliyi olan şagirdlər üçün əlçatmaz olaraq qalır. Rampalar və ya liftləri olmayan pilləkənlər kimi geniş memarlıq maneələri bu şagirdlərin məktəb mühtində müstəqil hərəkət etmələrini çətinləşdirir. Bu əlçatanlığın olmaması təkcə əlilliyi olan tələbələrin təhsil hüquqlarını inkar etmir, həm də sosial təcrid və marjinalaşmanı davam etdirir. Bakının məktəb binalarının seysmik həssaslığı əhəmiyyətli memarlıq problemi yaradır. Azərbaycan seysmik cəhətdən aktiv regionda yerləşsə də, bir çox məktəb strukturlarında zəlzələlərə qarşı adekvat möhkəmləndirmə yoxdur. Bu nəzarət seysmik hadisə zamanı tələbələrin və işçilərin təhlükəsizliyini təhlükə altına qoyur, məktəb binalarının dayanıqlığını təmin etmək üçün seysmik yenidənqurma və konstruksiyaların yenilənməsinə təcili ehtiyac olduğunu vurğulayır.

Bakı məktəblərinin üzləşdiyi memarlıq problemlərinə lazımi səviyyədə baxımsızlıq əlavə olunur. Bir çox məktəb binaları baxımsızlıqdan əziyyət çəkir, bu da infraqurdu pisləşməsinə və təhlükəsizlik standartlarının pozulmasına gətirib çıxarır. Divarlardakı çatlar, damların sızması və istilik sistemlərinin nasazlığı Bakı məktəblərini narahat edən təmir problemlərinin bir neçə nümunəsidir. Baxım və təmirə lazımi sərmayə qoyulmazsa, bu memarlıq problemləri zamanla daha da pisləşəcək və gələcək nəsillər üçün təhsilin keyfiyyətini təhlükə altına atacaq.

Təhsil mühtlərində əlçatanlıq və inklüzivlik fiziki qabiliyyətlərindən asılı olmayaraq bütün tələbələrin keyfiyyətli təhsilə bərabər çıxış əldə etməsinə təmin etmək üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bakı məktəbləri kontekstində əlçatanlıq və inklüzivlik ilə bağlı diqqəti cəlb edən bir neçə mülahizələr var. Fiziki əlçatanlıq inklüzivliyin təməl daşındır. Hərəkət qabiliyyəti məhdud olan şagirdlərin binada rahat hərəkət etmələrini təmin etmək üçün Bakı məktəbləri panduslar, liftlər və digər yaşayış yerləri ilə təchiz edilməlidir. Bununla bağlı nöqsanlar müşahidə olunub, bəzi məktəblərdə əlilliyi olan şagirdlərin gediş-gəlişini asanlaşdırmaq üçün lazımi infraqurdu yoxdur. Inklüzivlik müxtəlif öyrənmə tələbləri olan tələbələrin ehtiyaclarını əhatə etmək üçün fiziki əlçatanlıqdan kənara çıxır. Buraya görmə və ya eşitmə itkisi kimi həssas qüsurları olan, həmçinin idrak və ya inkişaf qüsurları olan tələbələr üçün müddəalar daxildir. Təəssüf ki, Bakı məktəbləri bu tələbələrin ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmış ixtisaslaşdırılmış dəstək və resursları təmin etməkdə tez-tez aciz qalır və bununla da onların təhsil imkanlarını məhdudlaşdırır.

Təhsil müəssisələrində təhlükəsizlik tədbirləri tələbələrin, işçilərin və təhsil alanların rifahını təmin etmək üçün əsasdır. Bakı məktəbləri kontekstində bu tədbirlərin kompleks şəkildə həlli əlverişli təhsil mühitinin təmin edilməsi üçün çox vacibdir [3].

Fövqəladə hallara hazırlıq məktəb təhlükəsizliyinin təməlidir. Buraya yanğınlara, təbii fəlakətlər və ya təhlükəsizlik təhdidləri kimi müxtəlif fəvqəladə hallara cavab vermək üçün yaxşı müəyyən edilmiş protokollara malik olmaq daxildir. Bakı məktəbləri bu protokolları tətbiq etmək üçün müntəzəm olaraq təlimlər keçirməli və bütün maraqlı tərəflərin fəvqəladə hallar zamanı görülməli müvafiq tədbirlərlə tanış olmasını təmin etməlidir. Fiziki infrastruktur da təhlükəsizliyin təmin edilməsində mühüm rol oynayır. Məktəblər beynəlxalq standartlara cavab verən yanğına signalizasiyası, söndürmə balonları, qəza çıxışları ilə təchiz olunmalıdır. Bundan əlavə, təhlükəsiz perimetr hasarları və girişə nəzarət sistemləri kimi tədbirlər icazəsiz girişin qarşısını almağa və məktəb binalarında ümumi təhlükəsizliyi gücləndirməyə kömək edə bilər.

Şagirdlərin təhlükəsizliyi və rifahı fiziki təhdidlərdən kənara çıxaraq psixoloji və emosional təhlükəsizliyi də əhatə edir. Bakı məktəbləri tələbələrin özlərini hörmətli, dəyərli hiss etdikləri və zorakılıq və ya təqiblərdən azad olduqları dəstəkləyici və inklüziv mühit yaratmağa üstünlük verməlidirlər. Psixi sağlamlıq problemləri ilə üzləşən tələbələr üçün hərtərəfli zorakılığa qarşı siyasətlər və dəstək mexanizmləri təhlükəsiz və tərbiyəvi məktəb mühitinin təşviq edilməsinin vacib komponentləridir. Texnologiyadan istifadə məktəblərdə təhlükəsizlik tədbirlərini gücləndirə bilər. Bura fəaliyyətə nəzarət etmək üçün strateji yerlərdə müşahidə kameralarının quraşdırılması, binalara girişi tənzimləmək üçün ziyarətçilərin elektron idarəetmə sistemlərinin tətbiqi və işçilərə, tələbələrə və valideynlərə fəvqəladə hallar barədə xəbərdarlıqları tez yaymaq üçün kommunikasiya platformalarından istifadə daxil ola bilər.

Təhlükəsizlik problemlərinin həllində müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlıq əsasdır. Buraya məktəb rəhbərləri, müəllimlər, şagirdlər, valideynlər, hüquq-mühafizə orqanları və ictimai təşkilatlar daxildir. Tərəfdaşlıqları və açıq kommunikasiya kanallarını inkişaf etdirməklə Bakı məktəbləri riskləri effektiv şəkildə müəyyən edə, qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirə və baş verən hadisələrə operativ reaksiya verə bilər. Bakı məktəblərində təhlükəsizliyin prioritetləşdirilməsi təkcə hüquqi və mənəvi öhdəlik deyil, həm də tədris və öyrənmə üçün əlverişli mühitin yaradılması üçün əsasdır. Güclü təhlükəsizlik tədbirlərinə sərmayə qoymaqla Bakı məktəbləri şagirdlərə, valideynlərə və işçilərə inam yarada, hər kəsin özünü təhlükəsiz hiss etməsini, dəstəklənməsini və inkişaf etmək üçün güclənməsini təmin edə bilər.

Təhsil mühitində texnoloji inteqrasiya və infrastruktur tələbələrin müasir dünyanın tələblərinə hazırlanmasında mühüm rol oynayır. Bakı məktəbləri kontekstində adekvat texnoloji resursların təmin edilməsi və onların tədris və təlim proseslərinə səmərəli inteqrasiyası innovasiyaların təşviqi və təhsil nəticələrinin artırılması üçün vacibdir. Məktəblərdə texnoloji inteqrasiyanı asanlaşdırmaq üçün etibarlı internet bağlantısına və müvafiq avadanlıqlara çıxış əsasdır. Bakı məktəbləri yüksək sürətli internet bağlantıları və rəqəmsal təlim təşəbbüslərini dəstəkləmək üçün kompüterlər, planşetlər və interaktiv lövhələr kimi kifayət qədər cihazlarla təchiz edilməlidir. Təəssüf ki, məktəblər arasında texnologiyaya çıxışda qeyri-bərabərlik mövcud ola bilər ki, bu da bəzi tələbələrin rəqəmsal öyrənmə resursları ilə tam məşğul olmaq qabiliyyətinə mane ola bilər.

Texnologiyanın kurikulumun çatdırılmasına inteqrasiyası tələbələrin iştirakını və öyrənmə nəticələrini artırmağa bilər. Təhsil proqramlarından, multimedia resurslarından və onlayn öyrənmə platformalarından istifadə tələbələrə onların fərdi ehtiyaclarına və öyrənmə üsullarına uyğunlaşdırılmış interaktiv və fərdiləşdirilmiş təlim təcrübələri təqdim edə bilər. Bu vasitələrin effektiv tətbiqi müəllimlərin pedaqoji məqsədləri dəstəkləmək üçün texnologiyadan istifadə etməkdə bacarıqlı olmasını təmin etmək üçün onların davamlı peşəkar inkişafını tələb edir. Rəqəmsal savadlılıq bacarıqları tələbələrin rəqəmsal əsrdə inkişaf etməsi üçün getdikcə daha vacibdir. Bakı məktəbləri rəqəmsal savadlılıq təhsilinin kurikulumuna daxil edilməsinə, tələbələrə informasiyanı tənqidi qiymətləndirmənin, onlayn resurslardan məsuliyyətlə istifadənin, yaradıcılıq və problemlərin həlli üçün texnologiyadan istifadə etməyi öyrətməyə üstünlük verməlidir. Texnologiya ilə eksperimentləri və innovasiyaları təşviq edən mühitin təşviqi tələbələrə əməkdaşlıq, ünsiyyət və rəqəmsal vətəndaşlıq kimi 21-ci əsrin əsas bacarıqlarını inkişaf etdirməyə kömək edə bilər. Texnoloji inteqrasiya və infrastruktur problemlərinin həllində Bakı məktəblərinin qabaqcıl beynəlxalq təcrübələrə uyğun strateji yanaşma tətbiq etməsi zəruridir. Bu, cari imkanları qiymətləndirmək və təkmilləşdirilməli sahələri müəyyən etmək üçün texnoloji auditlərin aparılmasını, infrastrukturun təkmilləşdirilməsinə

və peşəkar inkişaf təşəbbüslərinə sərmayənin qoyulmasını, resurslara və ekspertizaya çıxış üçün texnologiya şirkətləri və təhsil təşkilatları ilə tərəfdaşlıq qurmağı əhatə edə bilər [2].

1911-1912-ci illərdə memar Konstantin Borisoglebski tərəfindən tikilmiş Bakının bina məktəb kimi fəaliyyət göstərmişdir, Bura kişilər gimnaziyası olmuşdur. Onun möhkəm memarlığı və funksional dizaynı onu inkişaf edən intellektual və mədəni mübadilə ilə əlamətdar olan dövrdə gənc zehinlərin yetişdirilməsi üçün ideal məkana çevirdi. Tarixin dalğaları bölgəni bürüdükcə, bina cəmiyyətin inkişaf edən ehtiyaclarını ödəmək üçün zərif şəkildə uyğunlaşdı.

Sovet dövrünün başlaması ilə Bakı binası ətrafda baş verən köklü dəyişiklikləri əks etdirən əhəmiyyətli transformasiyaya məruz qaldı. Dövlətin səhiyyə infrastrukturuna verdiyi prioritetlərə uyğun olaraq, bina 4 sayılı Şəhər Kliniki Xəstəxanasına çevrilərək regionun tibbi xidmətinin təməl daşına çevrildi. Bir vaxtlar gənclik gücünün və akademik axtarışların əks-sədarı ilə dolu olan salonları indi cəmiyyətin sağlamlığı və rifahı üçün səylə çalışan tibb işçilərinin zümzüməsi ilə rezonans doğurur. Onilliklər ərzində dəyişən rollarına baxmayaraq, bina memarlıq irsinin davamlılığının sübutu kimi dayanır [1].

Nəticə

Yekun olaraq qeyd etmək ki, Bakıdakı müasir məktəbin memarlıq-planlaşdırma təşkili inklüziv, innovativ və davamlı təhsil mühiti yaratmaq üçün sosial amilləri birləşdirən çoxşaxəli yanaşmanı əhatə edir. İcmanın iştirakı, əlçatanlığı və mədəni həssaslığı prioritetləşdirməklə, Bakıda müasir məktəb dizaynları yerli icmanın müxtəlif ehtiyaclarını, dəyərlərini və istəklərini əks etdirir, maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlıq və qürur hissini aşılayır. Təhsil işçiləri, şagirdlər, valideynlər, yerli hakimiyyət orqanları və icma təşkilatlarını cəlb edən birgə planlaşdırma prosesləri vasitəsilə məktəblər dizaynların Bakının unikal sosial dinamikasına və mədəni kontekstinə uyğun olmasını təmin edir, təhsildə bərabərliyi, müxtəlifliyi və inklüzivliyi təşviq edir. Universal dizayn prinsiplərinin və əlçatanlıq xüsusiyyətlərinin birləşdirilməsi Bakıdakı müasir məktəblərin hər cür qabiliyyət və mənşəyi olan şəxslər üçün əlçatan olmasını və qonaqpərvər olmasını təmin edir. Maneəsiz girişlər, ergonomik mebel və sensora uyğun dizayn elementləri müxtəlif öyrənmə üsullarını, üstünlükləri və duyğu ehtiyaclarını ödəyən mühitlər yaradır, bütün şagirdlər üçün qəbul və dəstək mədəniyyətini inkişaf etdirir. Bakıdakı məktəblər ədalətlik və əlçatanlıq prinsiplərini qəbul etməklə sosial inklüzivliyi təşviq edir və şagirdlərə akademik, sosial və emosional cəhətdən inkişaf etməyə imkan verir.

ƏDƏBİYYAT

1. Qəhrəmanova Ş.Ş., “Şəhər mühitinin yenidənqurması”, Bakı 2003
2. Məmmədova Z., “Memarlıq abidələrinin bərpasının əsasları”, Bakı, 2004
3. Nağıyev N., Abbasova Ş., Məmmədyanova L., Yüsubova F., Memarlıq layihələndirməsində memarlıq qrafikasının əhəmiyyəti və onun müasir təkmilləşdirilməsi. Bakı 2012

**Azərbaycan Memarlıq və İnşaat
Universitetinin magistrantı*

Sevinj Acalova

EDUCATIONAL INFRASTRUCTURE FROM THE XIX CENTURY ANALYSIS OF EVOLUTION

The architecture-planning organization of a modern school is relevant in Baku, Azerbaijan, taking into account various social factors affecting the educational environment. There are several reasons why this topic is important. Significant population growth and urbanization took place in Baku. As the population grows, there is a need for well-designed educational facilities to accommodate the growing number of students. Understanding student demographics, including age groups and cultural diversity, is critical to planning school facilities that meet the needs of a diverse student body. Today's schools must integrate technology into their architectural planning to support digital learning environments. This includes smart classrooms, high-speed internet access and other technological infrastructure. Recognizing the importance of different teaching methods and learning styles, modern schools

must be designed with flexible learning spaces that can adapt to different educational approaches and activities. Inclusive design takes into account the needs of students with different abilities. Architectural planning should consider accessibility features to ensure that all students, including students with disabilities, can fully participate in the educational experience. Modern schools are not only educational institutions, but also community centers.

Keywords. *Architecture, education, school, infrastructure*

Севинж Акалова

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА XIX ВЕКА АНАЛИЗ ЭВОЛЮЦИИ

Архитектурно-планировочная организация современной школы актуальна в Баку, Азербайджан, с учетом различных социальных факторов, влияющих на образовательную среду. Есть несколько причин, почему эта тема важна. В Баку произошел значительный рост населения и урбанизация. По мере роста населения возникает потребность в хорошо спроектированных образовательных учреждениях, способных вместить растущее число студентов. Понимание демографии учащихся, включая возрастные группы и культурное разнообразие, имеет решающее значение для планирования школьных помещений, отвечающих потребностям разнообразного состава учащихся. Современные школы должны интегрировать технологии в свое архитектурное планирование для поддержки цифровой среды обучения. Сюда входят умные классы, высокоскоростной доступ в Интернет и другая технологическая инфраструктура. Признавая важность различных методов преподавания и стилей обучения, современные школы должны быть спроектированы с гибкими учебными пространствами, которые могут адаптироваться к различным образовательным подходам и видам деятельности. Инклюзивный дизайн учитывает потребности учащихся с разными способностями. При архитектурном планировании следует учитывать особенности доступности, чтобы все учащиеся, включая учащихся с ограниченными возможностями, могли в полной мере участвовать в образовательном процессе. Современные школы – это не только образовательные учреждения, но и общественные центры.

Ключевые слова. *Архитектура, образование, школа, инфраструктура*

Sənətşünaslıq elmləri doktoru İnara Məhərrəmovə tərəfindən təqdim edilmişdir

İlk daxilolma tarixi: 19.10.2024

Son daxilolma tarixi: 12.11.2024